

MARCEL ŠTEFANČIČ JR., FILMSKI KRITIK

PETER STANKOVIČ IN MARCEL
ŠTEFANČIČ JR.

Osnovna dejstva so tale: Marcel Štefančič jr. je filmski kritik in esejist pri tedniku *Mladina* (vse od leta 1986, vmes pa je ustanovil tudi filmsko revijo *Oskar* in pisal za *Ekran*), potem urednik mesečnika *Global*, voditelj TV-oddaje *Studio City* in avtor mnogih, več kot sto knjig, ki se tematsko raztezajo od filmske teorije in zgodovine slovenskega in svetovnega filma do družbeno-kritičnih del. Prejel je že več nagrad: zlato ptico

za knjigo *Najboljša leta našega življenja*, nagradi Marjana Rožanca za knjigo *Kdor prej umre, bo dlje mrtev* in za *Esej o največjem: Ivan Cankar* ter dva viktorja za voditelja informativne TV-oddaje.

Poleg teh dejstev pa je treba omeniti vsaj še tole: Marcel Štefančič jr. je borgesovska figura. Edino argentinski pisatelj Jorge Luis Borges, ki je tudi sam pisal filmske kritike, bi si namreč lahko zamislil literarni lik, ki se je namenil popisati vse filme sveta. Toda niti Borges najbrž ne bi verjel, da takšen lik tudi v resnici obstaja. Če tudi vi ne verjamete, potem pač še niste prešteli in pregledali vseh Marcelovih Filmskih almanahov ali – zmotno misleč, da je Ivan Cankar samo slovenski pisatelj in dramatik – še niste prebrali Marcelove knjige o Cankarju, ki je v resnici učbenik filmske teorije in zgodovine. Če pa se vam zdi, da v njegovih spisih pogrešate zgodovino afriškega ali indijskega filma, potem sta za to samo dva razloga: ali mu takšne zgodovine še nihče ni naročil ali pa – kar je tudi verjetneje – zanjo ni imel časa, ker je moral toliko pisati o slovenskem filmu (če pomislimo samo na knjigi *Slovenski film 2.0* in *Maškarada*) in se celo pognati na lov za izgubljenim zakladom, če lahko tako rečemo nekdanjim koprodukcijam Triglav filma. In še zadnji »če«, ki pa ni noben pogojnik. Torej: če Marcela v zadnjem času precej zaposluje ameriški predsednik, to

Svet revije Ekran je letošnje priznanje revije za film in televizijo Ekran podelil Marcellu Štefančiču jr.

pač ne more biti ovira, da ne bi postal dejanski borgesovski lik.

V tem opisu je morda nekaj ironije, ampak samo toliko, kolikor je potrebna za trdnejši realizem. Ki pa se žal ne more meriti z natančnostjo in obenem poetičnostjo zapisa Aleša Debeljaka o Marcellu Štefančiču. Naj zadostuje samo nekaj Debeljakovih stavkov: »V svoji naglo rastoči kritiški produkciji je Marcel obdeloval Hollywood in avtorske filme, književne umetnine in popularne ikone, politične dileme in družbene strukture, z objavami pa je rasla tudi prepoznavnost njegovega stila. /.../ Marcel s stilističnimi nabritostmi dokazuje avtorsko enkratnost, z razkošno erudicijo uprizarja informativno izčrpnost, z izbrskanimi podrobnostmi iz biografij, bibliografij in filmografij osvetljuje širše družbene procese, koketira s pobalinsko nesramnostjo in raketira s prenikavimi domisljicami in vidno uživa v sposobnosti za sočasno uporabo zahtevnih pojmov in vsakdanjih podob, to pa tako, da estetika vedno znova zanosi z etiko. /.../ Marcel ima bralsko in cinefilsko strast ter analitično pamet, široko razgledanost in pisateljsko spretnost, kar mu je omogočilo, da si je v teku let pridobil znatno verodostojnost. /.../ Marcel je kritik v najboljši moderni tradiciji.«

ZDENKO VRDLOVEC,
v imenu sveta revije Ekran